Reactie op 1ste termijn vaststellen voorlopige uitgangspunten Lokale Energie Strategie (LES)

Uitgangspunten	Reactie 1	Reactie 2	Reactie 3	Reactie college
1. *Versterking van landschapselementen en toerisme*	VVD en CDA: Hier staat dat duurzame energie het beste langs infrastructuur opgewekt kan gaan worden. Het plaatsen van bijvoorbeeld zonnepanelen langs spoorbermen of langs zo'n verhoging bij een snelweg is wat de VVD betreft prima. Het integreren van zonnepanelen in bijvoorbeeld geluidswallen of boven parkeerplaatsen is echter nog een betere optie. Dit zien wij ook graag opgenomen worden.	D66: Kunnen we extra eisen opstellen ten aanzien van o.a. lokaal eigendom en natuurvriendelijke inpassing in ruimtelijk beleid.	Fractie Piket: Vasthouden aan "bollen-cultuur" is goed maar moet ook niet overdreven worden. 95% van de tijd kijken we naar zwarte-oppervlaktes, zet deze vol met mobile zonnepanelen-platforms.	Reactie 1: goede aanvulling op dit uitgangspunt, zien we graag terug in een amendement. Reactie 2: kan zeker, in de uitgangspunten die nu voorliggen kunnen we de wenselijkheid hiervan aangeven. Uitwerking van eisen volgt in later stadium. Reactie 3: in deze fase sluiten we geen gronden uit, maar geven we wel richting mee. Zie ook uitgangspunt 2.
2. *Gebieden worden niet op voorhand uitgesloten*				
3. *Stimulering van particuliere en zakelijke initiatieven en ontwikkelingen*	CDA: Wij zijn een groot voorstander van zon op daken. Er is veel dakoppervlak dat niet wordt gebruikt. Daar moeten we eerst mee aan de slag. Wij zijn ook groot voorstander van isoleren van huizen (dak, vloer, gevel en ramen). Dan is het belangrijk dat die maatregelen blijvend worden gestimuleerd, met name door de rijksoverheid. Dus doorgaan met bijvoorbeeld de salderingsregeling voor zonnepanelen op daken.	CDA: We zien ook graag meer aandacht voor financiële participatie van onze inwoners om het draagvlak verder te versterken.	D66: Bedrijven faciliteren m.b.t. zonnepanelen. Er zijn nog vele bedrijfsdaken in Teylingen die niet benut worden. Hier zijn diverse redenen voor; het dak is niet geschikt, investering verdient zich niet binnen een aantal jaar terug etc. Is er een mogelijkheid om hier meer te doen dan enkel te 'faciliteren'? D66 mist hier ambitie.	Reactie 1: sluit bij de uitgangspunten, echter heeft de gemeente geen invloed op het rijksbeleid. Reactie 2: sluit aan bij uitgangspunt 3d. Reactie 3: We beschikken inmiddels over een telling van het dakpotentieel van Teylingen, op basis van luchtfotomateriaal. Die telling geeft echter geen inzage in de (technische) geschiktheid of beschikbaarheid van die dakruimte voor zonnepanelen. Eerder is al vastgesteld dat er allerlei redenen kunnen zijn waarom daken niet geschikt zijn, of waarom in aanleg geschikte daken niet beschikbaar zijn en/of niet gebruikt worden. Bij eerdere rekensommen werd rekening gehouden met 30% van het dakpotentieel als daadwerkelijk bruikbaar. Met de komst van lichtgewicht panelen en zonnefolies kan dat percentage toenemen voor zover het constructietechnische bezwaren betreft, maar technische ontwikkelingen lossen andere bezwaren niet op.
4. *Herbezinning van de ruimtelijke restricties van Rijk, provincie en gemeenten*	CDA: Niet eens met punt b: "samenwerking met andere gemeenten en provincie het omgevingsbeleid flexibeler gaan maken voor de realisatie van grootschalige wind- en zonne-energie." Is een brug te ver			Reactie 1: Dit uitgangspunt komt voort uit de concept RES. Nu biedt bijvoorbeeld het provinciale beleid weinig ruimte voor opwek van grootschalige wind- en zonne-energie. Het college ziet wel graag een verruiming zodat er lokaal afgewogen kan worden waar opwek plaats kan en mag vinden.

Reacties op 1ste termijn voorlopige uitgangspunten Transitievisie Warmte (TVW)

Uitgangspunten	**Reactie 1**	**Reactie 2**	**Antwoord College**
1. Samenwerken en samen kennis delen om de verduurzaming te versnellen	D66: Het is uiteraard goed om samen te werken met de ketenpartners en kennis te delen. Het is mij echter niet duidelijk of de samenwerking ook andere gemeenten betreft. Kan het college laten weten of er ook met gemeenten als Katwijk, die al ervaring met de proeftuin aardgasvrij heeft, Kaag en Braasem en Oegstgeest kennis wordt gedeeld?	Fractie Piket: Maar kijk ook naar mogelijkheden om bestaande netwerken gas te gebruiken. Dit zijn mega-investeringen geweest die niet zomaar mogen verdwijnen.	Reactie 1: Ja zeker, binnen de Duin- en Bollenstreek is intensief overleg, zowel ambtelijk als bestuurlijk. Vanuit de werkgroepen van de Regionale Energiestrategie is er ambtelijke samenwerking. Reactie 2: Dan kijk je met name naar waterstof of groengas. We kijken wel, maar daarmee versnellen we de innovatie niet.
2. Realistisch en betaalbaar voor iedereen	Trilokaal: Op dit moment lijkt er nog geen betrouwbare optie te zijn op welke manier warmte kan worden gedistribueerd, Hoe kunnen gemeentes /regio kiezen voor een eigen variant. Kassa heeft de afgelopen periode bol gestaan van warmte /koude opslag uitvoeringen die duurder blijken te zijn dan gasverwarming, hoe kunnen we dit voorkomen. Landelijk zijn hiervoor duidelijke afspraken nodig.		Reactie 1: uitgangspunt moet zijn betaalbaar, goedkoper zal het voor de inwoners hoogst waarschijnlijk niet worden, hierover moeten we transparant met onze inwoners communiceren. Er is vanuit de landelijke overheid meer sturing en inzet nodig op dit thema.
3. Beschikbaar en betrouwbaar richting de toekomst			
4. Aan de slag met energiebesparing	Trilokaal: besparen op energie is de belangrijkste sleutel. D66: eens	Christenunie: isoleren, isoleren, isoleren	Reactie 1&2: dit is in lijn met de werkwijze van het college.
5. Aansluiten bij de regionale warmtevisie zoals deze in de concept-RES is opgenomen	VVD: In punt 5 staat dat de gemeente zich aansluit bij de regionale warmtevisie conform de concept RES. Op dit concept heeft de raad echter voor de zomer zienswijze ingediend. De definitieve versie, namelijk de RES 1.0, moet dus nog verschijnen en voorgelegd worden. Ik vind het procesmatig vreemd dat wij ons dan nu committeren aan een bekritiseerd concept. Waarom werd er dan input opgehaald? Dit moet ons inziens dus middels een amendement gewijzigd worden in de RES 1.0. De VVD wilde bijvoorbeeld dat waterstof meegenomen zou worden, ook met oog op de opslag van energie. Een warmtenet kost ook 1 miljoen euro per kilometer dus alternatieven verkennen is helemaal niet zo'n gek idee. Ook is het opmerkelijk dat een zeer verfijnd aardgasnetwerk, dus qua leidingen, zomaar 123 afgestoten wordt. Dat is niet erg duurzaam.		Reactie 1: eens, zien we graag terug in een amendement.

Reacties bij Overige stellingen

	Reactie 1	Reactie 2		
Analyse maatschappelijke haalbaarheid	D66: Treed prominenter naar voren, neem het initiatief, ga actief in gesprek, maak duidelijk wat je van inwoners wilt. Dit kunnen wij volledig onderschrijven. Ga eerst inwoners duidelijk maken wat de opgave is, maak het beeldend. Op de website van de gemeente Teylingen staat de informatie van Holland Rijnland. Waar zijn de wensen en bedenkingen van deze raad. Vertaal HR naar Teylingen. Voor veel inwoners is deze informatie nog te ver van zijn warme bed.	CDA: . Op dit moment worden in vrijwel alle regio's zoekgebieden voor grootschalige wind en zon uitgewerkt. Dat is de reden dat we de afgelopen weken meerdere malen in de landelijke dagbladen hebben kunnen lezen over maatschappelijke weerstand tegen windmolens en zonneweides. Ook in Teylingen ontbreekt draagvlak!		Reactie 1: Wij nemen de adviezen vanuit de "Analyse maatschappelijke haalbaarheid" mee in het vervolgtraject. Reactie 2: Eens
Participatie	CDA: Mensen willen meer informatie. Informatie die duidelijk maakt wat precies de opgave is? Aan welke concrete maatregelen wordt gedacht? Velen vinden het moeilijk om een duidelijke mening te hebben. Participatie lijkt tot nu toe in Teylingen moeizaam verlopen, met name als het gaat om het betrekken van onze inwoners. Met een raadsbrief zijn wij afgelopen november geïnformeerd wat er allemaal zou gaan gebeuren in het kader van participatie, maar nu in februari 2021 moeten we vaststellen dat ondanks alle goede voornemens van echte participatie nog nauwelijks sprake is geweest.	D66: D66 is van mening dat participatie niet het juiste woord is voor het traject wat afgelopen maanden is gehouden. Inwoners zijn geconsulteerd en er hebben enkele gesprekken plaats gevonden, met moeite. Het is ons volstrekt onduidelijk met hoeveel inwoners er gesproken is. Van horen zeggen waren het er zeer weinig. Daarnaast heeft er een Webinar plaatsgevonden die niet op tijd was aangekondigd, een gemiste kans. Wij vinden dit allemaal zeer teleurstellend en dit beantwoord niet aan wat wij onder participatie verstaan. We staan aan de vooravond van ingrijpende veranderingen. Wanneer je de inwoners niet meeneemt, niet informeert in dit proces, dan gaan we straks op veel weerstand stuiten. En ik schiet het ons idee van een pop-up store nog maar een keertje in. Een laagdrempelige manier om energiemaatregelen te laten zien en in gesprek te gaan. Het Duurzaam Bouwloket heeft ook een mobiele bus, wellicht een idee om die eens uit te nodigen.		Reactie 1: In deze eerste fase hebben we inwoners en stakeholders gevraagd hoe zij tegen de verschillende onderwerpen binnen de energietransitie aankijken. Dit hebben we gedaan middels een enquête, diverse interviews, werksessies (ketenpartners-stakeholders), enkele verdiepende interviews met inwoners en een meedenksessie met inwoners. Dit heeft ons inzicht gegeven in de diverse beelden die er zijn onder inwoners met betrekking tot de energietransitie. Reactie 2: Alle suggesties rondom participatie zijn welkom. Gezien de coronamaatregelen staken we de participatie momenteel digitaal in.
Proces-opmerkingen	CDA: Om de hoge ambities te kunnen waarmaken, beschikken gemeenten niet over de noodzakelijke instrumenten zoals kennis, budget en wetgeving.	CDA: In de huidige plannen is een taakstelling voor 2030 opgenomen als tussenstap naar 2050. Om verrassingen in het traject naar 2050 te voorkomen, zijn er in onze ogen concrete gedachten nodig over een eindmodel. Zo'n 'eindmodel' is ook nodig om de bewoners in de regio te laten zien hoe die toekomst eruit gaat zien. Dat is van groot belang voor het benodigde draagvlak. Hier wordt echter niet over gesproken.	D66: De kanttekening 'Afwijken van uitgangspunten kan weerstand oproepen bij inwoners, stakeholders en ketenpartners' vind ik een vreemde opmerking want dat zou impliceren dat wij dus eigenlijk geen inbreng meer kunnen hebben.	Reactie 1: Wij huren op dit moment kennis in bij RHDHV en hebben een subsidie van € 20.000,- ontvangen vanuit het Rijk voor het opstellen van de TVW. Maar er is zeker behoefte aan meer sturing vanuit het Rijk en middelen om de te kunnen investeren in kennis. Reactie 2: Er is bewust gekozen voor een tijdspad tot 2030. We hopen namelijk in de toekomst positief verrast te worden door alle innovaties die nog op ons pad gaan komen. Daarom kijken we nu naar bewezen technieken die binnen dit tijdsbestek uitvoerbaar zijn. Dat is zon en windenergie. reactie 3: Met deze kanttekening geven we aan met zorg de uitgangspunten te hebben

				opgesteld, met in acht neming van de houding van onze inwoners. Het verrijken van deze uitgangspunten is zeker mogelijk.
Bij TVW	CDA: In algemene zin zien wij de notitie graag aangevuld met "Indien het CO2 gunstiger uitpakt dan wordt dit uitgewerkt." Het gaat niet alleen om warmte maar juist ook om CO2-reductie, onze footprint moet omlaag.	Trilokaal: Een opslagmethode is van belang en hier wordt te weinig aandacht aan besteed een alternatief kan ook een makkelijk opschaalbare centrale zijn die bij tekorten aanvult	D66: er staat in de notitie een aantal keer 'de mogelijkheden willen we onderzoeken'. Maar dit is toch al gedaan door verschillende instanties in Nederland? Er is toch al heel veel bekend zoals bv. bodemenergie? Is het noodzakelijk om weer te onderzoeken? Is het niet de vraag hoe je het kunt toepassen in Teylingen? Moet er niet meer een regierol genomen worden door de gemeente. Verder mis ik de ambitie van de gemeente hoe we de doelen gaan halen in de gebieden waar de gemeente zelf zeggenschap over heeft.	Reactie 1: Eens Reactie 2: Eens, echter zijn wij hiervoor afhankelijk van innovaties en heeft de gemeente daar geen grip op en speelt daarin ook geen rol. Reactie 3: We gaan geen onderzoeken dubbel doen en voor het opstellen van de TVW maken we gebruik van bestaande onderzoeken en rapporten. In de volgende fase (concept TVW) gaan we ook in op de rol van de gemeente. Ook de ambitie komt terug in dit concept.
Tips voor uitvoering	PDVA: wij vragen aandacht voor de op grotere schaal toepassen van zogenaamde groen/blauw combinaties op daken. De combinatie van zonnepanelen en groene daken is een succesvolle. Niet alleen wek je energie op, het groene dak isoleert je dak en houd in de winter de warmte vast en koelt deze in de zomer, ook draagt zij in belangrijke mate bij aan de waterhuishouding.	Trilokaal: Grote parkeerplaatsen (bijv bij bestuurscentrum Voorhout, bij sportvelden, zwembaden, etc) overkappen en dak vol leggen met zonnepanelen; energie gaat naar woningen en ook naar laadpalen voor auto's op die parkeerplaatsen. Alle daken in Teylingen gebruiken voor zonnepanelen; zowel woningen als bedrijfsruimtes en kantoren. Verschillende bedrijven hebben geen geschikt dak. College ga na welke subsidies er zijn om die daken geschikt te maken voor zonnepanelen! Electrische laadpalen (voor auto's en e-bikes) in de winkelcentra voorzien van zonnepanelen voor opwek. Fractie Piket: Werk samen met andere organisaties hierbij en betrek TNO	PVDA: waar blijft CO2 prestatieladder? Fractie Piket: Meten is weten! Energie gebruik per soort, bedrijven/woningen is bekend. Evenzo als opwekking, Gebruik dit als rapport om frequent onze doelstelling te monitoren. En dat is veel meer dan alleen het tellen van zonnepanelen op het dak.	Reactie 1: kennis van genomen Reactie 2: kennis van genomen Reactie 3: CO2 prestatieladder is in de maak. Raadsvoorstel komt in april. Kennis van genomen.
Holistische standpunten	VVD: De energietransitie heeft ook als doel het welzijn in brede zin te verbeteren. Een windmolen van formaat staat wat dat betreft contrair op dit doel. Wellicht dat alternatieven wel een mogelijkheid kunnen zijn, denk aan de '*flowerturbine'* of een '*Urban wind turbine*'. Concluderend wil de VVD dus nog een amendement indienen waarin gesteld wordt dat 'duurzame opwek niet ten kostte mag gaan van het welzijn van inwoners'. PVDA: Wij staan positief tegenover windturbines, wel de opbrengst en niet de overlast in de vorm van laagfrequent geluid en horizonvervuiling en verzoeken het College dit alternatief goed te onderzoeken. Een belangrijk alternatief voor windenergie.	Christenunie: In kaart brengen van alle effecten en bijeffecten op bodem, milieu, biodiversiteit en dierenwelzijn. sommige type windmolens zijn beter dan anderen voor vogels, onder velden zonnepanelen kun je bijvriendelijke kruiden en bloemen zaaien. Ik mis dit in elk geval ook bij de uitgangspunten. Er wordt gezegd dat eea 'integraal wordt opgepakt' maar dan kun je effecten op bodem, milieu en biodiversiteit niet buiten beschouwing laten.		Reactie 1: mooie aanvulling op de uitgangspunten, we zien een amendement over welzijn versus duurzame opwek tegemoet. Reactie 2: Kan als uitgangspunt worden opgenomen middels een amendement.